



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobkyně: P. S.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem 225 08 Praha 5, Křížová 25,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 10. 2019 č. j. X,
o invalidní důchod

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 10. 10. 2019 č. j. X **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná zamítla její námitky proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 17. 7. 2019 č. j. X, kterým byla žalobkyni snížena výše invalidního důchodu pro invaliditu II. stupně na invalidní důchod pro invaliditu I. stupně a uvedené rozhodnutí ČSSZ ze dne 17. 7. 2019 potvrdila.
2. Žalobkyně vyslovila nesouhlas se závěrem posudkové lékařky, že se její zdravotní stav od posledního posuzování v červnu 2016 takto výrazně zlepšil z těžké depresivní poruchy na poruchu středně těžkou. Poukázala na to, že její psychický stav je kolísavý a opět se u ní v průběhu léta objevily depresivní ataky a úzkost, kdy nebyla schopna víc než týden vstát z postele a vyvinout jakoukoliv aktivitu. Měla silné úzkosti, které řešila spánkem a tlumícími léky. Její psychický stav stále není stabilizovaný, ač se o to snaží. Má za to, že se u ní jedná o těžké, či převážně těžké postižení, nikoliv pouze středně těžkou poruchu. Nesouhlasí s tím, že by u ní došlo k tak výraznému zlepšení psychického a zdravotního stavu, které by mělo mít takto zásadní vliv pro zhodnocení míry pracovní schopnosti, když oproti červnu 2016 u ní mělo dojít ke zvýšení pracovní schopnosti o 15 %. Takovou pozitivní změnu u sebe subjektivně nepocituje.
3. Žalobkyně dále namítala, že současně trpí vážným onemocněním páteře – chronickým lumboischiadiským syndromem vlevo s kořenovou symptomatologií S1 a lumbofemorálním syndromem oboustranným na podkladě víceetážových degenerativních změn. Onemocnění páteře nebylo dostatečně zohledněno. V posudcích o invaliditě nebylo vůbec vysvětleno, do jaké kategorie a pod jakou položku dle přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. je toto onemocnění řazeno a nebylo podrobněji rozebráno, jaký má vliv na pracovní schopnost a celoživotní profesi fotografské. Onemocnění páteře bylo zřejmě vzato v úvahu při stanovení pracovních doporučení a omezení, když v posudku o invaliditě ze dne 1. 10. 2019 je uvedeno, že pacientka je omezena pro práci fyzicky nadměrně těžkou (vedle omezení pro práci psychicky nadměrně náročnou), což je také ukazatelem toho, že onemocnění páteře nemůže být opomíjeno v celkovém hodnocení zdravotního stavu a při aplikaci § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. žalobkyně uvedla, že posudek o invaliditě ze dne 1. 10. 2019 je nepřezkoumatelný. Navzdory výslovnému tvrzení v posudku o invaliditě ze dne 1. 10. 2019, že „k podstatnému zlepšení zdravotního stavu u pacientky nedošlo“, byl stupeň invalidity snížen a bylo současně konstatováno, že „při posouzení invalidity v 7/2016 došlo k nadhodnocení stupně invalidity“. V této souvislosti žalobkyně odkázala na lékařskou zprávu MUDr. Š. H., která byla založena do správního spisu v námitkovém řízení a posuzující lékařka ji měla při vypracování posudku k dispozici. V této lékařské zprávě je opakovaně uvedeno, že onemocnění je progresivní v čase, výslovně je konstatováno „výrazná progres“ žalobkyně namítala, že je-li její zdravotní stav v lékařských zprávách, které měla lékařka LPS ČSSZ k dispozici, hodnocen rozdílně, pak není na místě konstatování, že „lékař LPS ČSSZ prostudoval lékařské nálezy, použité v průběhu řízení o námitkách jako doplnění informací o zdravotním stavu, konstatoval, že neobsahují nové skutečnosti posudkově významné pro hodnocení stavu do data vydání napadeného rozhodnutí“. Žalobkyně rovněž poukázala na to, že nebyla lékařka LPS vyšetřena.
4. Žalobkyně dále uvedla, že nesprávnost napadeného rozhodnutí a posudku o invaliditě ze dne 1. 10. 2019 shledává také v absenci aplikace § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Žalobkyně uvedla, že posudková lékařka nezohlednila mnoho

zdravotních problémů a nepřisoudila dostatečné ohodnocení neurologickému onemocnění páteře, které je také zásadním problémem a dle vyjádření lékařů se její zdravotní stav blíží nutnosti operace. Příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních postižení a v důsledku jejich působení je pokles pracovní schopnosti větší. Žalobkyně rovněž namítala nesprávnost napadeného rozhodnutí a podkladového posudku o invaliditě v absenci aplikace § 3 odst. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb., tedy otázkou vlivu na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti. Poukázala na to, že svou celoživotní profesi fotografky nadále není schopna plnohodnotně zvládat. Jedná se o práci s lidmi a limitovanou termíny fotografování a dodání objednávek, které nemusí být vždy schopna dodržet s ohledem na neočekávané psychické obtíže. Zároveň dle doporučení lékařů nemá zvedat těžká břemena, nemá dlouho sedět a podobně. Nicméně moderní digitální fotoaparáty včetně blesku váží až 5 kg a poloha fotografování je v nepřírodném předklonu a ve vynucených polohách, dále páteř zatěžuje při dlouhodobém sezení u počítače při digitální úpravě fotografií, kdy navíc prací s myší zatěžuje výhradně pravou stranu těla. Její zdravotní stav má velký vliv na pokles pracovní schopnosti obecně a rovněž zásadně ve vztahu k její životní profesi, neboť není schopna vydržet fyzickou bolest spojenou s fotografováním a delším sezením u PC při úpravě fotografií. V tomto ohledu by mělo být rovněž přihlédnuto k jejímu věku.

5. Žalovaná v písemném vyjádření uvedla, že požadované zlepšení nereprezentuje jediný aprobevaný důvod zániku či změny dříve uznané invalidity. Stejnou roli sehrává i předchozí posudkové nadhodnocení, které ostatně také posudek vyhotovený v reakci k uplatněnému oprávněnému prostředku konstatuje. Rovněž není úkolem lékařské posudkové služby splnění dovolávané podmínky prokazovat. Pokud jde o vytýkané nezohlednění § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb., pak z těchto ustanovení automatická povinnost tohoto postupu zajisté neplyne (norma používá slovo „lze“). Posudkově významné okolnosti coby impuls k aplikaci ustanovení zjevně shledány nebyly. Věk relevantní posudkové kritérium nepředstavuje. Též dle žalované neobstojí kritická poznámka na adresu posudkových lékařů, neboť realizace primárních klinických poznatků do sféry svěřené působnosti nespadá. Dle žalované žalobkyně zde navíc ani neuvádí nic bližšího, tj. jaké novum by případné osobní vyšetření vlastně přineslo. Dle žalované dosavadní výsledky dokazování ve prospěch invalidity vyššího stupně k rozhodnému datu nesvědčí.
6. Ze správního spisu bylo zjištěno, že Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze dne 17. 7. 2019 č. j. X žalobkyni snížila od 6. 8. 2019 výši invalidního důchodu pro invaliditu II. stupně na invalidní důchod pro invaliditu I. stupně. Z odůvodnění rozhodnutí plyne, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Frýdek-Místek ze dne 6. 6. 2019 není žalobkyně dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění invalidní pro invaliditu II. stupně, ale je dle § 39 odst. 2 písm. a) citovaného zákona invalidní pro invaliditu I. stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost od 6. 6. 2019 o 45 %. V posudkovém závěru je konstatováno, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., v položce 4c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. s tím, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 citované vyhlášky nemění. Posuzující lékařka uvedla, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je středně těžká depresivní fáze, hodnotou horní hranice procentuálního rozmezí hodnotila pro vertebrogenní algický syndrom s lumboischiadickým syndromem oboustranně.

Snížení stupně invalidity odůvodnila stabilizací psychického stavu při léčbě a abstinenci. Datum snížení stupně invalidity pak určila datem jednání. Lékařka uvedla, že vzhledem k věku, charakteru a průběhu onemocnění bez nutnosti dalších kontrol. Žalobkyně je dle tohoto posudku schopna práce psychicky nenáročné, práce bez přetěžování páteře, bez zvedání a přenášení těžkých břemen, bez práce ve vynucených polohách a v nepříznivých klimatických podmínkách. Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napádaným rozhodnutím ze dne 10. 10. 2019. Námitky žalobkyně zamítla a rozhodnutí ČSSZ ze dne 17. 7. 2019 potvrdila. Žalovaná vycházela z posudku lékařky oddělení Lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 10. 2019. Podle posudkového závěru rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 4c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 45 %. V uvedeném rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 30 – 45 % hodnotila posuzující lékařka 45 % s hodnocením klinického stavu, funkčního dopadu zdravotní poruchy a celkového zdravotního stavu. Dle tohoto posudku zdravotní postižení není takového stupně a rozsahu a nemá takový vliv na pracovní schopnost žalobkyně, aby odůvodňovalo stanovení vyšší míry poklesu pracovní schopnosti. Současně se v tomto posudku konstatuje, že k podstatnému zlepšení zdravotního stavu u žalobkyně nedošlo. Dále se v posudku uvádí, že při posouzení invalidity v červenci 2016 došlo k nadhodnocení stupně invalidity. V posudku se také uvádí, že zdravotní stav žalobkyně nemá podstatný vliv na vykonávání celoživotní profese fotografky ani na schopnost rekvalifikace, proto nebyl aplikován § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Žalobkyně je schopna se zapojit do pracovního procesu se sníženými nároky na psychickou a fyzickou zdatnost. Zdravotní stav ji omezuje pro práci fyzicky nadměrně těžkou a psychicky nadměrně náročnou. Schopnost využít dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti jsou zachovány. Rovněž je zachována schopnost rekvalifikace. Lékařka LPS ČSSZ dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je depresivní porucha středně těžká.

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s., zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
8. Z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 27. 3. 2020, který zdejší soud vyžádal v tomto řízení, bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí, tj. k 10. 10. 2019, byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb., o důchodovém pojištění. Šlo o invaliditu II. stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) citovaného zákona. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V. položce 4c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., přičemž z rozmezí 30 – 45 % stanovila Posudková komise míru poklesu pracovní schopnosti 45 %. Vzhledem k chronickému bolestivému syndromu bederní a sakrální části páteře oboustranně opakovaně dekompenzovanému s výhledem operačního řešení zvýšila hodnocení o 10 % na celkových 55 %. Dle PK MPSV se u žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav – depresivní poruchu s poslední dekompenzací v lednu 2019 i při pravidelné medikamentózní léčbě, toho času středně těžká fáze, spolu v kombinaci s chronickým bolestivým syndromem bederní páteře při víceetážových degenerativních změnách lumbální a sakrální oblasti (dle odborných vyšetření s progresí RTG nálezů). Posudková komise uvedla, že hodnotila

odlišně jako lékaři OSSZ i ČSSZ. Má za to, že zdravotní stav žalobkyně nebyl toho času dostatečnou dobu stabilizován ve zlepšeném stavu. Dle posudkové komise je žalobkyně schopna lehčí fyzické práce bez přetěžování páteře, bez práce ve vynucených polohách, bez zvedání a přenášení těžkých břemen, bez práce v nepříznivých pracovních podmínkách mimo chlad a vlhko. Svého zaměstnání – fotografa – je schopna za upravených podmínek, např. v kratším pracovním úvazku.

9. Podle ust. § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
10. Podle ust. § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. soud konstatuje, že stěžejní otázkou bylo posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Soud byl proto povinen si vyžádat odborný lékařský nález. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav žalobce ve vztahu k určení invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR svými posudkovými komisemi, jak plyne z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti žalobce, ale též k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Z tohoto důvodu byl vypracován shora citovaný odborný lékařský posudek Posudkovou komisí MPSV ČR v Ostravě. Posudková komise podala posudek v řádném složení stanoveném v § 16b zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Posudek byl vypracován s náležitostmi uvedenými v § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., na základě zdravotní dokumentace žalobkyně. Soud považuje posudek Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě za úplný a přesvědčivý. Soud neměl důvod zpochybnit závěry Posudkové komise, že u žalobkyně šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 55 % a k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a šlo o invaliditu II. stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona.
11. Krajský soud proto podle § 78 odst. 1 s. ř. s. přezkoumávané rozhodnutí žalované zrušil pro vadu řízení, kterou spatřuje v nesprávně zjištěném skutkovém stavu a vrací věc správnímu orgánu k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s.
12. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšná žalobkyně se náhrady nákladů řízení vzdala.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

Shodu s prvopisem potvrzuje

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 12. 5. 2020

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně